

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Tyczynie

Bank Spółdzielczy w Tyczynie jest uczestnikiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

System kontroli wewnętrznej w SSOZ zorganizowany jest w następujący sposób:

- 1) funkcja kontroli, realizowana przez komórki i jednostki organizacyjne Banku w zakresie wdrożenia mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie wyników tego monitoringu w ramach własnej linii,
- 2) funkcje nadzorcze realizowane przez Stanowisko ds. zgodności oraz inne komórki dedykowane do zarządzania ryzykiem oraz działalność SSOZ w zakresie monitorowania poziomu ryzyka uczestników, ustanowienie ram kontrolnych, ocena działalności I linii obrony oraz testowanie pionowe kluczowych mechanizmów kontrolnych,
- 3) audyt wewnętrzny, którego zadaniem jest ocena adekwatności, skuteczności oraz efektywności mechanizmów kontrolnych i systemu zarządzania ryzykiem uczestnika, działalność zapewniająca oraz doradztwo, realizowany przez SSOZ BPS.

Funkcjonujące w Banku systemy zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej zorganizowane są na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony):

- 1) Poziom I – funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku (Zespół Handlowy, Oddziały),
- 2) Poziom II – funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane niezależne stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem na Poziomie I. W ramach drugiej linii obrony w Banku występuje Stanowisko ds. zgodności, Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, Zespół Analityków Kredytowych i Wierzytelności Trudnych, Zarząd.
- 3) Poziom III – funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez SSOZ.

Kontrola realizowana na Poziomie I pozostaje w kompetencji pracowników Banku. Celem jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji

czynności kontrolnych. Kontrola ta ma charakter ciągły i kompleksowy. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. zgodności.

Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Pion Audytu SSOZ BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku. W strukturach SSOZ BPS działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcja kontroli

- 1) Na funkcję kontroli składają się:
 - a) mechanizmy kontrolne,
 - b) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - c) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
- 2) Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą i pionową oraz testowanie poziome i pionowe.
- 3) W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania poprzez wyodrębnienie linii obrony oraz poprzez rozdzielenie zadań wśród pracowników (pracownik stosujący dany mechanizm kontrolny nie odpowiada jednocześnie za jego monitorowanie).
- 4) Wyniki monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych są okresowo raportowane do Zarządu, Rady Nadzorczej Banku oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Odpowiedzialność organów zarządzających i nadzorujących za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej.

1. Zarząd Banku

- 1) Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Stanowisko ds. zgodności.

- 2) Zarząd Banku zapewnia niezależność Stanowisku ds. zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym stanowisku.
- 3) Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze Stanowiskiem ds. zgodności oraz Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
- 4) W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
- 5) W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - a) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
 - b) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Komitetowi Audytu Banku raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - c) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
- 6) Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Komitet Audytu Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ppkt 5).

2. Rada Nadzorcza Banku

- 1) Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
- 2) Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Stanowiska ds. zgodności, Zarządu Banku, Komitetu Audytu Banku, oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
- 3) Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pierwszego i drugiego poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Stanowiska ds. zgodności.
- 4) Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

- 5) Rada Nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ppkt 3), na podstawie opinii Komitetu Audytu.
- 6) Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w ppkt 3).
- 7) W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - a) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - b) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

3. Zarząd Spółdzielni

- 1) Zarząd Spółdzielni dokonuje corocznej ogólnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w Systemie Ochrony na podstawie:
 - a) informacji przekazanych przez Banki Spółdzielcze, będące Uczestnikami Systemu Ochrony, w tym corocznej oceny, o której mowa w pkt 2, ppkt 3),
 - b) wyników przeprowadzonych audytów,
 - c) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku.
- 2) Zarząd Spółdzielni informuje Bank o ocenie, o której mowa w ppkt 1).
- 3) Zarząd Spółdzielni informuje Bank o rozpoznanych istotnych okolicznościach, które wpływają na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku.
- 4) Zarząd Spółdzielni opracowuje, a Rada Nadzorcza uchwała szczegółowe wytyczne określające zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, wiążące dla wszystkich Banków Spółdzielczych będących uczestnikami Systemu Ochrony oraz dla Spółdzielni.

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, 4)
- 4) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego, dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach,
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

